

Folketinget – Kommunaludvalget
Christiansborg

København, den 11. december 2006
Sagsnr.: 6442

Ved skrivelse af 8. december 2006 har Kommunaludvalget udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål 14-17 ad L6:

Spørgsmål 14:

”Ministeren bedes oplyse om antallet af EU-støtteberettigede landbrugsbedrifter i Danmark pt.”

Svar:

Jeg kan oplyse, at Direktoratet for FødevareErhverv forventer at udbetale enkeltbetalingsstøtte for 2006 til knap 61.600 bedrifter. Det endelige antal kan først oplyses efter afslutningen af sagsbehandlingen.

Spørgsmål 15:

”Ministeren bedes redegøre for de EU-landbrugsreformer, der siden 1990, har reduceret støtten til landbrugsprodukter, herunder redegøre for de økonomiske konsekvenser for dansk landbrug og hvad det har betydet for den samlede EU-støtte til landbruget, herunder den direkte støtte til landbruget.”

Svar:

Som det er fremgået af tidligere svar i forbindelse med dette lovforslag, er der sket en udvikling i de direkte støtter til landbruget i EU, hvilket skal ses i sammenhæng med de reformer, som de forskellige markedsordninger under den fælles landbrugspolitik har gennemgået siden starten af 1990'erne. Reformen, som generelt er udmøntet ved reduktion af den indirekte landbrugsstøtte via prispolitikken, som er kompenseret gennem direkte støtte til landmændene.

Den første store reform fandt sted fra 1992 – den såkaldte McSharry reform, som særligt indebar en reduktion af de politisk tilstræbte priser på korn med 30 pct. og oksekød med 15 pct. Disse reduktioner af de institutionelle priser blev kompenseret gennem direkte støtter, hvilket vil sige forskellige præmier for kvæg inden for oksekødssektoren, samt etableringen af hektarstøtteordningen, som var en direkte arealbaseret betaling, der blev ydet til arealer dyrket med korn, oliefrø og proteinafgrøder.

Den igangsatte omlægning af støtten til landbruget i EU blev siden fulgt op med beslutningerne vedørende landbrug i Dagsorden 2000. Generelt var der med Dagsorden 2000 tale om en reform, der omfattede alle tre hovedsektorer: markafgrøder, oksekød og mælk, som indebar prisfald på 15-20 procent. Der blev i den forbindelse ydet en delvis kompensation til landbruget i form af større dyrepremier og hektarstøtte.

For så vidt angår de økonomiske konsekvenser blev det på daværende tidspunkt beregnet, at de økonomiske konsekvenser af Kommissionens oprindelige forslag for dansk landbrug ud fra en statistisk analyse ville være et tab på ca. 1.966 mio. kr. pr. år. Forliget medførte i forhold til Kommissionens forslag en formindskelse af dette statistisk beregnede tab til et beløb på ca. 1.200 mio. kr. pr. år.

I forhold til disse statistiske analyser blev det samtidig påpeget, at den reelle dynamiske udvikling påvirkes af en række sektorspecifikke forhold. Tabene er således opgjort på grundlag af de institutionelle priser og ikke de faktiske markedspriser, der kan være højere. Der er heller ikke taget højde for de afledte effekter af ændrede faktoromkostninger og påvirkninger af forbrug og afsætning. Hertil kommer de indbyggede begrænsninger for afsætning på tredjelandes markeder af EU's landbrugsprodukter, som GATT-aftalen lægger for EU's landbrug under den nuværende udformning af EU's landbrugspolitik. Den gennemførte markedsorientering af landbrugspolitikken vil give dansk landbrug en bedre mulighed for at udnytte den nye markedsadgang ifølge den eksisterende og kommende WTO-aftaler.

Konsekvenserne af Dagsorden 2000 reformen for EU-budgettet var, at udgifterne til landbrugspolitikken, herunder landdistriktspolitikken, skulle holdes inden for nedenstående ramme:

Følgende tabel viser de finansielle konsekvenser af forliget:

| Mio. euro /år | 2000 | 2001 | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | I alt |
|-----------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|---------|
| Endelige reform (99 priser) | 40.920 | 42.800 | 43.900 | 43.770 | 42.760 | 41.930 | 41.660 | 297.740 |

I forbindelse med Landbrugsreformen fra 2003 blev det besluttet at uddybe mælkereformen, som besluttet i forbindelse med Dagsorden 2000 gennem yderligere reduktion af de institutionelle priser. Et nøgleelement i 2003-reformen var endvidere, at store dele af de direkte støtter fremover skulle ydes uafhængigt af produktionen, og at der kun i begrænset omfang skulle opretholdes visse koblede direkte støtter. Et andet element i reformen var en mekanisme for finansiell disciplin (også benævnt degressivitet) for at sikre, at landbrugsbudgettet i EU fastsat indtil 2013, ikke overskrides.

Den seneste reform af de forskellige sektorer i EU's landbrugspolitik er reformen af markedsordningen for sukker, hvor jeg henviser til svaret på spørgsmål 17 for en nærmere beskrivelse.

For så vidt angår udviklingen i de udbetalte direkte støtter i Danmark og andre former for støtteudbetalinger til landbrugssektoren i bred forstand, er disse gengivet i nedenstående tabel, jf. min besvarelse af S 426 af 21. november 2006:

| (udbetalinger i mio.kr.) | 2001 | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 |
|---|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| A. Direkte støtte | | | | | | |
| Direkte støtte til primær landbrug (hektarstøtte, dyrepræmier, enkeltbetaling mv.) ¹ | 5.452 | 5.989 | 6.072 | 6.173 | 6.666 | 7.274 |
| Offentlig intervention ¹ | 6 | 8 | 13 | -22 | 26 | 7 |
| B. Indirekte støtte | | | | | | |
| Eksportrestitutioner ¹ | 1.962 | 2.222 | 1.995 | 1.903 | 1.510 | 962 |
| Virksomhedsordninger (produktionsrestitution mv.) ¹ | 610 | 493 | 638 | 656 | 551 | 307 |
| C. Landdistriktsudvikling mv. | | | | | | |
| Landdistriktsprogrammet ^{1,3} | 750 | 902 | 711 | 629 | 609 | 1.037 |
| Leader+ ¹ | 10 | 3 | 16 | 21 | 27 | 21 |
| Konsulentvirksomhed i jordbruget ² | 120 | 97 | 95 | 0 | 0 | 0 |
| Vikarordninger inden for jordbruget ² | 31 | 32 | 30 | 32 | 32 | 33 |
| Innovationsloven ² | 285 | 204 | 219 | 201 | 188 | 238 |
| Afdragsbidrag til jordbrugslån ² | 6 | 3 | 2 | 1 | 0 | 0 |
| Forskellige mindre tilskud ² | 6 | 8 | 6 | 8 | 12 | 18 |

Note:

1. EU-ordningerne: Tal for 2001-2005 er regnskabstal som følger regnskabsåret for EUGFL, 16/10-15/10. Tal for 2006 er budgettal, som fremgår af FL06, og fsva. Landdistriktsprogrammet og Leader+ et skøn.
2. National ordning: Tal for 2001-2005 er regnskabstal som følger finanslovsåret. Tal for 2006 er budgettal, som fremgår af FL06.
3. I 2006 indgår de særlige initiativer for at sikre fuld hjemtagning af EU-midlerne.

Spørgsmål 16:

”Ministeren bedes oversende en oversigt over udviklingen af EU-støtten til landbruget de sidste 5 år set i forhold til samfundsudviklingen og hvilken andel det afspejler sig med i samfundsøkonomien.”

Svar:

I tabel 1 er der givet en oversigt over udviklingen af EU-støtten til landbruget for de sidste 5 år opgjort som samlede udbetalinger under EUs landbrugsstøtte 2002-2006 sammen med udviklingen i bruttoværditilvæksten (BVT) for det primære jordbrug og for Danmark under et.

Bruttoværditilvæksten er udtryk for den værdiskabelse, som skabes i de enkelte sektorer og er således et udtryk for udviklingen i samfundsøkonomien.

Udviklingen viser, at EU-støtten i forhold til samlet BVT har udgjort en faldende andel, hvorimod EU-støttens betydning for bruttoværditilvæksten i det primære jordbrug i den betragtede periode er mere konstant uden en markant trend.

Tabel 1. Belysning af EU-støttens betydning for jordbrugets og samfundets økonomi

| Mia. kr. | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 |
|----------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
| EU-støtte 1) | 9,6 | 9,4 | 9,3 | 9,4 | 9,6 |
| BVT i alt 2) | 1.175,6 | 1.210,6 | 1.255,2 | 1.317,3 | 1.377,2 |
| BVT jordbrug 3) | 23,3 | 22,8 | 23,0 | 22,6 | 22,3 |
| EU-støtte i pct. af BVT-i alt | 0,82 | 0,78 | 0,74 | 0,71 | 0,70 |
| EU-støtte i pct. af BVT-landbrug | 41,2 | 41,2 | 40,4 | 41,6 | 43,0 |

1) EU-støtte, jf. fødevareministerens besvarelsen af S 425 den 21. november 2006

2) Danmarks Statistik. 2006 dog beregnet via vækst- og prisskøn, jf. Finansministeriet, Økonomisk Redegørelse august 2006

3) Danmarks Statistik. 2006 dog beregnet via værdiskøn, jf. Fødevareøkonomisk Institut, Landbrugets økonomi efteråret 2005

Spørgsmål 17:

”Ministeren bedes redegøre for konsekvenserne af, at EU-støtten til sukkerproduktionen omdirigeres fra produktionsstøtte til den direkte støtte.”

Svar:

I forbindelse med reformen af EU's markedsordning for sukker blev det besluttet, at den institutionelle referencepris for sukker skulle reduceres med 36 %, og at mindsteprisen for sukkerroer skulle reduceres med ca. 40 %. Prisfaldet indføres over en periode på fire år, der er startet den 1. juli 2006. Roedykerne tildeles en kompensation på ca. 64 % af prisfaldet, der udbetales som direkte støtte gennem enkeltbetalingsordningen. Støtten er underlagt de gældende regler for ordningen. Med henblik på kompensationen er det danske loft for enkeltbetalingsordningen forhøjet med henholdsvis 19,3 mio. euro i 2006, 25,3 mio. euro i 2007 31,3 mio. euro i 2008 og 34,5 mio. euro i 2009 og fremefter.

Produktionen af sukker er fortsat begrænset af kvoter. Kommissionen har i et arbejdsdokument lagt op til, at sukkerkvoterne i EU netto skal reduceres med omtrent 5 mio. tons, hvilket især forventes at følge af de nævnte prisfald. Det er hensigten, at reduktionen skal ske gennem en frivillig fire-årig omstrukturingsordning, hvori der ydes støtte for afgivelse af kvote.

Sukkerproduktion i Danmark

Danmark har en basissukkerkvote på ca. 420.000 tons, der er tildelt den eneste danske sukkerproducerende virksomhed, Danisco. Sukkerproduktionen er pt. fordelt på 3 fabrikker.

I henhold til pressemeddelelse af 9. februar 2006 fra Danisco kan det ikke forventes, at omstrukturingsordningen vil blive anvendt i Danmark. I samme pressemeddelelse oplyser Danisco, at der vil ske en rationalisering af den danske produktion i form af en koncentration af produktionen på to fabrikker fra markedsåret 2007/2008. Fabrikken i Assens lukkes, og hele kvoten produceres på de to tilbageblevne fabrikker på Lolland-Falster, i henholdsvis Nakskov og Nykøbing¹.

¹ Meddelelse af 9. februar 2006.

Sukkerroedyrkerne

Indledningsvis skal det bemærkes, at roedyrkernes kompensation på ca. 64 % af prisfaldet, er afkoblet fra produktionen. Dvs. at den efter reformens gennemførelse tilfalder landbrugeren uafhængigt af produktionen, og således ikke påvirker landmandens mulighed for at skifte til alternative afgrøder, såsom hvede.

Det forventes, at der som konsekvens af dels de prisreduktioner, der følger af reformen, og dels af den forventede koncentration af produktionen på de to fabrikker på Lolland-Falster vil ske en strukturudvikling indenfor produktionen af sukkerroer, idet en fortsat produktion næppe vil være rentabel for de mindst effektive blandt de tidligere roedyrkerne. Produktionen af sukkerroer vil flytte til de mest effektive landbrugere, blive koncentreret hos et færre antal landbrugere og må desuden som et resultat af transportomkostningernes betydning forventes i et vist omfang at flytte i retning af Lolland-Falster.

Behovet for strukturudvikling inden for sektoren bakkes op af analyser af sukkerroedyrkernes økonomi udarbejdet under reformforhandlingerne i 2005 på baggrund af det oprindelige reformforslag (39 % prisreduktion og 60 % kompensation til roedyrkerne).

Beregninger fra Fødevareøkonomisk institut (FØI) (oversendt sammen med svar til Folketingets Europaudvalg på spm. 2, af 18. juli 2005 i tilknytning til rådsmøde nr. 2676 (landbrug og fiskeri) den 18-19. juli 2005) konkluderer, at reformen vil medvirke til at fremme koncentrationen af roeproduktionen på væsentlig færre og fortrinsvis større bedrifter, der formodentlig også vil ligge nærmere fabrikkerne. Såfremt denne strukturtilpasning finder sted, var det FØI's vurdering, at der også efter reformen, vil være landbrug, der vil kunne producere roer med en positiv kvoterente (den totale produktionsværdi pr. ha fratrukket de samlede omkostninger pr. ha (inklusive faste omkostninger), og at produktionen af sukkerroer i Danmark fortsat vil være konkurrencedygtig i forhold til andre landbrugsafgrøder.

Beregninger fra Landbrugsraadet/Dansk landbrug, ligeledes baseret på det oprindelige reformforslag, viste også et betydeligt indtægtstab. Landbrugsraadet byggede deres beregninger på en antagelse om, at der også efter en reform vil blive dyrket sukeroer svarende til den nuværende danske kvote.

Hans Chr. Schmidt

/Søren Sørensen